

INSTRUMENTACJA

II

Unizona, które brzmią nie tylko w prymie, lecz w jednej lub w kilku oktawach, spotykamy w partyturach bardzo często i w najróżnorodniejszych mieszaninach, począwszy od dwóch instrumentów, a skończywszy na pełnej wielogłosowej orkiestrze.

Mozart w jednej oktawie

Flauto

Violini

Violini

Fagotto

Dwugłosowo. W dwóch oktawach

Flauto

Fagotto

a podwójna i b pojedyncza oktawa
Méhul Józef. Romanca

a. Viola

b. Clarinetto in C

dolce

Fagotto

Violini

Flauto

Bassi

Clarinetto

W kwartecie smyczkowym

Allegro

Violini

Viola

Bassi

W ostatnim obrazku należy sobie uświadomić, że nie jest to zwykły kameralny kwartet smyczkowy, tylko obsada orkiestralna. Pierwsze i drugie skrzypce są obsadzone przynajmniej sześciokrotnie, altówki dwu, trzy lub czterykrotnie, wiolonczele najmniej dwukrotnie; a do tego dochodzą jeszcze kontrabasy wzmacniające w niższej oktawie. (Skrzypce pierwsze i drugie notowane są na jednym systemie, podobnie jak na systemie Bassi mieszczą się wiolonczele i kontrabasy).

Allegro maestoso

Clarini C (trąby)

Timpani in C, G

Małe odchylenie od melodii trąbkowej przy $\times$ ma swoje uzasadnienie w ograniczeniu kotłów, lecz wcale nie zaciera charakteru unizonowego.

Trzygłosowo. W jednej oktawie

Cherubini

Allegro

Oboi

Fagotti

Viole

Beethoven „Coriolan”, uwertura

Violini

Viola

Bassi

W powyższym przykładzie podwójne tony altówki (wioli) wzmacniają i zaostwiają dźwięk. Gdyby ten obrazek był w tonacji *d-moll*, byłby Beethoven z pewnością podwoił w skrzypcach ton *d*

Ten podwójny dźwięk *d* wydostaje się na skrzypcach czwartym palcem na strunie *G*, pociągając równocześnie pustą strunę *D*. Zaostrza to dźwięk. Gdyby jednak obydwa tony musiały być wydobyte gryfami, to zysk na sile brzmienia byłby nieznaczny, gdyż siła skrzypka jest rozdzielona i dlatego nieco mniejsza.

(C. d. n.)